

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
PROGRAMU OPIEKI NAD
ZABYTKAMI
GMINY BARCZEWO
NA LATA 2016-2019
ZA OKRES 2018-2019**

Barczewo, luty 2020 r.

I. Wprowadzenie

Zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tj. Dz. U z 2018 poz. 2067 z późn.zm.) Gmina Barczewo posiada opracowany Gminny Program Opieki nad Zabytkami na lata 2016- 2019, który został przyjęty Uchwałą Nr **XXI/137/16** Rady Miejskiej w Barczewie z dnia 26 stycznia 2016 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami na lata 2016-2019 (Dz. Urz. Woj. Warm.- Maz. z 17 lutego 2016 r., poz. 843).

Art. 87 ust. 5 niniejszej ustawy stanowi, że z realizacji programów Burmistrz sporządza, co 2 lata sprawozdanie, które następnie przedstawia radzie miejskiej. Zatem niniejsze sprawozdanie obejmuje lata 2018- 2019.

Podstawowe cele programu opieki nad zabytkami zostały określone w art. 87 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opieki nad zabytkami. Zgodnie z tym przepisem program ma na celu, w szczególności:

1. włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;
2. uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;
3. zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
4. wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
5. podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
6. określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;
7. podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

II. Realizacja programu

Gminny Program Opieki nad Zabytkami określa kierunki i działania podejmowane przez gminę, mając na celu szeroko podjętą ochronę dziedzictwa kulturowego.

Opieka nad zabytkami stanowi jeden z obszarów działania dla władz lokalnych. W okresie sprawozdawczym, za pomocą dostępnych i możliwych instrumentów prawnych, finansowych i społecznych były podejmowane działania, które miały na celu zachowanie dziedzictwa kulturowego na terenie Gminy Barczewo.

III. Cele, priorytety i działania programu opieki nad zabytkami gminy Barczewo

1. Główny, długoterminowy cel polityki gminy Barczewo, związane z ochroną zabytków to:

- a) rozpoznawanie potrzeb dotyczących podejmowania działań zmierzających do zahamowania procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
- b) eksponowanie zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
- c) podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych;
- d) tworzenie warunków współpracy z właścicielami zabytków dla zapewnienia ich opieki;
- e) włączenie problematyki ochrony zabytków do bieżących zadań Rady Miejskiej w Barczewie;
- f) uwzględnianie uwarunkowań prawnych opieki nad zabytkami.

PIORYTET 1. Ochrona zachowanych elementów układu urbanistyczno- przestrzennego

- wprowadzenie do projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (obręb Nikielkowo, obręb Łęgajny, miasto Barczewo oraz obręb Wójtowo) oraz do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania odpowiednich zapisów dotyczących kształtowania przestrzeni i zabudowy, wypracowanych w oparciu o następujące zasady: poszanowanie pierwotnie zaprojektowanego porządku przestrzennego poprzez uwzględnienie: linii zabudowy, historycznych wysokości budynków, podziałów elewacji, formy dachów, użytych materiałów elewacyjnych i ich kolorystyki, zastosowanej stolarki okiennej i drzwiowej, form i sposobów adaptacji obiektów zabytkowych, rozmieszczania i charakteru reklam umieszczanych na obiektach zabytkowych i w bezpośrednim ich otoczeniu, sposobów wkomponowywania widocznych elementów infrastruktury technicznej;
- z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków uzgadniane są projekty decyzji, dla inwestycji realizowanych na obszarze lub obiekcie objętym ochroną zabytków oraz ujętych w gminnej ewidencji zabytków.

PIORYTET 2. Praktyczne wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego dla wykreowania produktu turystycznego

- W ramach działań związanych z popularyzacją i promocją dziedzictwa kulturowego odbywają się wydarzenia kulturalne

W dniach 5-6.12.2019r. w Tumianach odbyło się Krajowe Zebranie Członków Polskiej Sieci Miast Cittaslow, gdzie gmina Barczewo była gospodarzem.

Powstała tablica informacyjna (park przy ratuszu)-mapa miasta Barczewo i gminy Barczewo wraz z opisem zabytków w mieście Barczewo i wskazaniem ich lokalizacji

W Skarbcu Kultury Europejskiej oraz w Muzeum im. Feliksa Nowowiejskiego odbywają się liczne imprezy promujące Gminę Barczewo m.in. wernisaże czy koncerty.

PIORYTET 3. Popularyzacja i edukacja w zakresie ochrony i opieki nad dziedzictwem kulturowym

Podczas imprez organizowanych w ramach sieci miast Cittaslow, (imprezy organizowane na terenie kraju, województwa czy gminy) promowane jest między innymi dziedzictwo kulturowe gminy.

PIORYTET 4. Stworzenie gminnego systemu ochrony dziedzictwa kulturowego poprzez zapewnienie warunków organizacyjnych i finansowych umożliwiających sprawowanie skutecznej opieki nad substancją zabytkową oraz właściwe utrzymanie i zagospodarowanie obiektów zabytkowych

W celu pozyskiwania i wspierania inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych przeznaczonych na opiekę między innymi nad zabytkami, a także włączenia zabytków z terenu gminy do projektów mających na celu finansowanie ochrony dziedzictwa kulturowego, działania na rzecz opracowania i realizacji takich projektów, czy pomoc w uzyskiwaniu dofinansowania ze środków budżetowych i unijnych przez właścicieli obiektów zabytkowych chcących je adoptować do potrzeb agroturystyki.

Gmina Barczewo przystąpiła do opracowania „zmiany lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Barczewo w ramach Ponadlokalowego programu rewitalizacji sieci miast Cittaslow” przyjętego uchwałą nr XII/119/2019 Rady Miejskiej w Barczewie z dnia 30 września 2019 r.

Główne założenia planu rewitalizacji jest poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym oraz wyprowadzenia ze stanu kryzysowego danego obszaru, obejmującego interwencję w sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzennej oraz kulturowej.

A. poprawa stanu zabytków:

- udzielanie dotacji na prowadzenie remontów i prac konserwatorskich w obiektach wpisanych do rejestru zabytków do wysokości środków zabezpieczonych w budżecie na podstawie uchwały Rady Miejskiej

Na podstawie Uchwały nr XIV(151)2019 Rady Miejskiej w Barczewie z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na sfinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków udzielono następujących dotacji:

Lp.	Nazwa wnioskodawcy Nazwa Zadania	Kwota udzielonej dotacji	Rok udzielenia dotacji
1	Dom Zakonny w Barczewie Prowincji św. Franciszka z Asyżu Zakonu Braci Mniejszych - Franciszkanów w Polsce Plac Stefana Batorego 1A, 11-010 Barczewo Prace konserwatorskie polegające na wykonaniu konserwacji zachowawczej oraz montażu ołtarzy św. Bonawentury oraz św. Anny w nawie głównej kościoła p.w. św. Andrzeja Apostoła w Barczewie,	10 000,00 zł	2019 r.

Dodatkowo w budżecie na rok 2020 zabezpieczono kwotę 10.000zł na finansowanie lub dofinansowanie prac remontowych i konserwatorskich obiektów zabytkowych na terenie gminy Barczewo. Dotacja będzie przyznawana przez Radę Miejską w Barczewie zgodnie z zasadami przyjętymi w uchwale.

- finansowanie prac dokumentacyjnych, ekspertyz, badań i programów konserwatorskich wykonywanych w obiektach zabytkowych, stanowiących warunek przeprowadzenia prac remontowych lub konserwatorskich:

1. Projekt z pozwoleniem na budowę pt. termomodernizacja Ratusza. Wartość dokumentacji projektowej 30.000,00 zł

Zadanie obejmuje wykonanie dokumentacji projektowo- kosztorysowej budowlano-wykonawczej wielobranżowej termomodernizacji budynku Ratusza w Barczewie wraz z przyległą kamieniczką.

Zakres dokumentacji obejmuje:

- wymianę okien i drzwi zewnętrznych;
- docieplenie stropu poddasza kamieniczki;
- docieplenie ścian zewnętrznych piwnic przy gruncie i ścian fundamentowych;
- wykonanie remontu instalacji centralnego ogrzewania.

W roku 2020 planowane jest wyłonienie wykonawcy w drodze przetargu nieograniczonego. Koszt robót około 1 000 000 zł.

2. Zagospodarowanie brzegów rzeki Pisa. Koszt opracowania dokumentacji projektowej 65 805 zł. Inwestycja realizowana będzie na terenie objętym ochroną konserwatorską, prace ziemne prowadzone będą pod nadzorem archeologicznym.

W 2018 roku rozpoczęto roboty budowlane, a ich zakończenie nastąpi w 2020 roku. W ramach inwestycji powstanie park miejski w Barczewie pomiędzy ulicami Armii Krajowej, Mickiewicza, Nowowiejskiego i Niepodległości. Będzie to miejsce, gdzie mieszkańcy całej gminy będą mogli wspólnie spędzać czas na otwartym terenie zielonym. Przewiduje się urządzenie parku wpisanego w istniejącą rzeźbę terenu z niewielkimi niwelacjami. Zaprojektowano obiekty i ścieżki dostosowane formą, kolorystyką i gabarytami do zabytkowego założenia, aby zapewnić odpowiednią ekspozycję części Starego Miasta Barczewa. Koszt robót budowlanych około 2 300 000zł

3. Utworzenie Centrum Aktywizacji. Koszt opracowania dokumentacji projektowej 100 000zł. Szacowany koszt robót budowlanych 6 000 000zł.

Zadanie obejmuje modernizację stadionu wraz z infrastrukturą techniczną - znajdującego się przy ulicy Północnej oraz remont ciągów pieszych na terenie miasta

4. Przebudowa chodników na ul. Nowowiejskiego w Barczewie- w ramach Utworzenia Centrum Aktywizacji

Ulica Nowowiejskiego znajduje się na terenie objętym prawną ochroną konserwatorską. Z uwagi na fakt, że ulica znajduje się w układzie urbanistycznym miasta Barczewa wpisanym do rejestru Zabytków, wszelkie działania inwestycyjne muszą zostać uzgodnione z WKZ.